

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

ESAVI/45079/2024

Kirkkonummen kunnan lausunto Microsoft 3465 Finland Oy:n ympäristölupa- ja aloittamislupahakemuksesta Kirkkonummelle rakennettavan datakeskuksen toimintaa varten.

Yleistä

Microsoft 3465 Finland Oy hakee ympäristölupaa Kirkkonummelle rakennettavan datakeskuksen toiminnalle ympäristönsuojelulain perusteella. Lupaa haetaan samalla toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta (YSL 199 §) ympäristölupapäätöstä noudattaen. Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää hakemuksesta Kirkkonummen kunnan lausuntoa, ja on myöntänyt lisää aikaa lausunnon toimittamiselle 12.3.2025 asti.

Aluehallintovirasto on osoittanut lausuntopyynnön erikseen myös kunnan kaavoitusviranomaiselle. Kirkkonummen kunnan kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalvelut ei kuitenkaan anna erikseen omaa lausuntoa, vaan tämä lausunto edustaa myös sen kantaa.

Alueella voimassa oleva asemakaava ja siihen liittyvät määräykset

Hankealueella on voimassa 30.8.2021 (§ 93) Kirkkonummen kunnanvaltuuston hyväksymä Kolabackenin asemakaava ja Riistametsän asemakaavan muutos. Se on saanut lainvoiman korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen 17.2.2023 myötä.

Asemakaavassa on määrätty, että siinä osoitetulle ET-korttelialueelle ei saa sijoittaa laitosta, joka aiheuttaa ympäristöä häiritsevää melua, tärinää, ilman pilaantumista tai muuta häiriötä. Alueelle rakennettavissa laitoksissa on käytettävä parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa. Rakennusten ulkoseinät eivät saa olla laaja-alaisesti heijastavaa materiaalia, kuten lasia, lintujen törmäysriskin takia. Lasipintoja voidaan käyttää, jos lasit on kuvioitu tai lasien edessä on rakenne-elementtejä, jotka vähentävät törmäysriskiä. Lisäksi kaavassa on määräyksiä ET-korttelin ulkopuolisesta maankäytöstä.

Ympäristöluvan kohteena oleva datakeskusrakennus HEL04 sijoittuu kyseiselle korttelialueelle, joten arvioitavaksi tulee se, miten ympäristöluvassa otetaan huomioon ko. kaavamääräys ympäristöä häiritsevän melun, tärinän, ilman pilaantumisen tai muun häiriön osalta. Lisäksi tulee tarkasteltavaksi parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa edellyttävä kaavamääräyksen osa, sekä koko asemakaavaa koskevat yleismääräykset hulevesien käsittelystä.

Toiminnan aiheuttamat vaikutukset ja riskit

Olenneimmat datakeskuksen toiminnasta ja käytöstä johtuvat vaikutukset ovat hakemusasiakirjojen mukaan hule- ja jätevedet ja varavoimageneraattoreiden käytön osalta erityisesti melu ja päästöt ilmaan. Tärinästä ei asiakirjoissa ole erikseen mainintaa muuten kuin otsikkotasolla melun yhteydessä ja siihen liittyä toteamus, että Kirkkonummen datakeskuksesta ei synny tärinää, eikä tärinällä siten ole vaikutusta ihmisten terveyteen ja viihtyvyyteen. Tässä yhteydessä ei ole kuitenkaan mainittu varavoimageneraattoreiden koekäyttöön mahdollisesti liittyvää tärinää.

Alueelle rakennettavissa laitoksissa edellytettävän parhaan käytettävissä olevan tekniikan osalta hakemuksessa todetaan, että datakeskuksen toimintaan ei ole sovellettavissa parhaan käyttökelpoisen tekniikan vertailuasiakirjaa (BREF). Tämä on todettu myös ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa vuonna 2024. Hakemuksessa on esitetty kuitenkin, että datakeskuksen toiminnalle on määritelty EU:n taksonomia-asetukseen perustuvat kestävyyskriteerit ja että teollisuuden jäähdytysjärjestelmien (12/2001) sekä energiatehokkuuden (02/2009) vertailuasiakirjat on otettu suunnittelussa huomioon.

Muita häiriöitä ei hakemusasiakirjoissa ole tunnistettu. Toimintaan liittyviksi riskeiksi on tunnistettu öljy-, polttoaine- ja kemikaalivuodot sekä liikenneonnettomuudet, tulipalot ja ilkivalta.

Hakemuksessa esitetään ympäristöhaittojen ja -riskien osalta seuraavia vähentämis- ja varautumistoimenpiteitä:

- Polttoaineiden säilyttäminen ja niiden käsittely tapahtuu riittävin varotoimenpitein ja varastointialue on varustettu allastuksella polttoainevuotojen varalta.
- Pinnoitetuilta alueilta tulevat vesipäästöt hule- ja kattovesien muodossa kerätään talteen ja johdetaan öljyn- ja hiekanerotuskaivojen läpi. Hulevesiä varten on laadittu hulevesienhallintasuunnitelma. Käsitellyt vedet johdetaan vesistöihin siten, että purku vastaa mahdollisimman paljon luonnollisia virtaamia.
- Meluhaitan osalta on selvitetty ja esitetään, että Länsiväylältä ja muilta liikenneväyliltä tuleva melu on korkeampaa, kuin datakeskuksen tavanomaisesta toiminnasta tai laitteiden säännöllisestä koekäytöstä aiheutuva melu. Lisäksi melun leviämistä datakeskusrakennuksista ehkäistään rakenteellisin toimenpitein. Varavoimageneraattoreiden melua myös pienennetään akustisten säiliöiden avulla, ja tämän lisäksi asennetaan äänenvaimentimet savupiippuihin.

Lausunto

Microsoft 3465 Finland Oy:n ympäristölupahakemus Kirkkonummelle rakennettavaa datakeskusta varten on laaja ja kattava, ja siinä on selvitetty datakeskuksen toiminnasta aiheutuvat ympäristöhaitat ja -riskit ja esitetty niihin vähentämis- ja varautumiskeinot.

Tärinän määrästä ei ole kuitenkaan esitetty arvioita, vaikka se otsikkotasolla mainitaan melun yhteydessä. Onkin oletettavaa, että itse datakeskustoiminnasta, tai varavoimageneraattoreiden käytöstä ei aiheudu kaavamääräyksessä tarkoitettua tärinää. Asiaan olisi ollut syytä ottaa hakemusasiakirjoissa kuitenkin kantaa.

Hakemuksessa todetaan myös, että ilmapäästöjen mittausta ei nähdä tarpeelliseksi, sillä toimintaan tulevat varavoimageneraattorit ovat varavoiman lähteitä, eivätkä siten ole jatkuvatoimisessa käytössä. Tällöin päästöjen mittaaminen vaatisi varavoimageneraattoreiden käynnistämisen erikseen mittauksen ajaksi, jota ei pidetä suositeltavana ratkaisuna. Varavoimageneraattoreille tehdään kuitenkin takuumittaus.

Toiminnan aiheuttamaa mahdollista tärinää ja vaikutuksia ilmanlaatuun sekä vesiin on perusteltua kuitenkin seurata jatkossa mahdollisuuksien mukaan soveltuvalla seurantaohjelmalla tai vastaavalla menettelyllä. Edellä mainitun pohjalta on ryhdyttävä toimenpiteisiin, mikäli sellaiset ovat tarpeen vaikutusten vähentämiseksi. Varavoimageneraattoreiden tärinän ja päästöjen osalta niiden vaikutusten raportointi voitaisiin yhdistää esimerkiksi vuosittaiseen raporttiin laitoksen toiminnasta.

Alueelle rakennettavissa laitoksissa edellytettävän parhaan käytettävissä olevan tekniikan osalta on hakemuksessa esitetty, että koska datakeskuksia koskevaa parhaan käyttökelpoisen tekniikan vertailuasiakirjaa (BREF) ei ole sovellettavissa, niin datakeskuksen toiminnan kestävyyskriteerit on otettu muuten huomioon muiden sovellettavissa olevien asiakirjojen kautta.

Toimintaan liittyviksi riskeiksi tunnistettujen öljy-, polttoaine- ja kemikaalivuotojen osalta on laadittu riskinarviointi ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä. Tämän pohjalta todetaan laadittavaksi ohjeistus, joka esitetään sisäisessä pelastussuunnitelmassa. Myös liikenneonnettomuuksiin, tulipaloihin ja ilkivaltaan on varauduttu. Liikenneonnettomuuksien ja tulipalojen osalta on kuvattu keinot varautumiseen. Tulipaloriskejä ja niihin varautumista käsitellään myös sisäisessä pelastussuunnitelmassa, joka laaditaan ennen datakeskuksen toiminnan aloittamista.

Ilkivaltaan varautumisesta ei ole erityistä mainintaa, mutta hakemusasiakirjoissa todetaan, että datakeskus on toiminnassa 24 tuntia vuorokaudessa vuoden jokaisena

päivänä. Siten alueella on aina henkilökuntaa paikalla, joka seuraa päivittäisessä toiminnassaan laitteiden toimivuutta. On perusteltua olettaa, että tämä menettely vähentää mahdollisuutta ilkivaltaan.

Liikenteellisten vaikutusten osalta on kuvattu vain tilanne, jossa datakeskus on täydessä toiminnan vaiheessa. Tällöin alueelle kohdistuvan liikenteen lisääntyminen ei olisi muualla kuin Sundsbergintiellä merkittävää, ja sielläkin vaikutukset olisivat kohdallaisia. Vaikutuksissa ei ole kuitenkaan todettu kunnan YVA-selostuksesta annettussa lausunnossa mainittua tarvetta varautua itäisen Kirkkonummen alueelle kohdistuvien hankkeiden, joissa siirretään merkittäviä maamassoja, aiheuttamiin mahdollisiin liikenteellisiin yhteisvaikutuksiin.

Hulevesien hallinnan osalta on huomionarvoista ja positiivista, että hulevesien käsittelyssä tavoitteena on, että käsitellyt vedet johdetaan vesistöihin siten, että purku vastaa mahdollisimman paljon luonnollisia virtaamia.

Kirkkonummen kunta toteaa yhteenvedona, että Microsoft 3465 Finland Oy:n ympäristölupa- ja aloittamislupahakemus Kirkkonummelle rakennettavan datakeskuksen toimintaa varten on asianmukaisesti laadittu ja riittävä. Kunta puoltaa myös aloittamisluvan myöntämistä toiminnalle. Kyseessä on kunnalle tärkeä elinkeinopoliittinen hanke, jonka toteuttaminen edistää myös kokonaisuudessaan myönteisiä ympäristövaikutuksia.